

Janusz Królikowski

"Dove va la storiografia monastica in Europa? Temi e metodi di ricerca per lo studio della vita monastica e regolare in età medievale alle soglie del terzo millennio. Atti del Convegno internazionale Brescia-Rodengo, 23–25 marzo 2000"(...)

Hereditas Monasteriorum 3, 385

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Giancarlo ANDENNA (red.), *Dove va la storiografia monastica in Europa? Temi e metodi di ricerca per lo studio della vita monastica e regolare in età medievale alle soglie del terzo millennio. Atti del Convegno internazionale Brescia-Rodengo, 23–25 marzo 2000*, Milano: Vita e Pensiero, 2001, ss. 549

W wielu dziedzinach nauki wszelkiego typu prace podsumowujące co jakiś czas osiągnięcia badawcze mają niezastąpione znaczenie. Wychodząc od spojrzenia wstecz, wyznaczają także kierunki dalszych poszukiwań, zwłaszcza jeśli są podejmowane przez doświadczonych i zaangażowanych badaczy. W szczególności sposób dotyczy to nauk historycznych, których przedstawiciele muszą sobie zdawać sprawę zarówno z tego, co dotychczas zrobiono, jak i z tego, co jest jeszcze do zrobienia, tym bardziej że pojawiają się coraz to nowe kwestionariusze badawcze.

Z tego typu pracą, dotyczącą badań nad monastycyzmem, mamy do czynienia w przypadku sygnalizowanej publikacji. Zebrane materiały stanowią próbę podsumowania osiągnięć europejskiej historiografii monastycznej w drugiej połowie XX w., chociaż syntetycznie uwzględnia się także wcześniejsze badania w tej materii. Publikacja powstała na bazie konferencji naukowej zorganizowanej w 2000 r. Obejmuje następujące prace: G. Penco, *La storiografia monastica italiana tra aspetti istituzionali e indirizzi culturali*; G. Melville, *Nuove tendenze della storiografia monastica di area tedesca. Le ricerche di Dresda sulle strutture istituzionali degli ordini religiosi medievali*; D. Iogna-Prat, *Bilan et perspectives de l'histoire monastique au pays de Montalambert et de dom Besse*; B. H. Rosenwein, *Views from Afar: North American Perspectives on Medieval Monasticism*; F. Andrews, *Monastic Historiography in England: the Late Middle Ages*; C. Andenna, *Studi recenti sui canonici regolari*; A. Albuzzi, *Il monachesimo femminile nell'Italia medioevale. Spunti di riflessione e prospettive di ricerca in margine alla produzione storiografica degli ultimi trent'anni*; G. Spinelli, *Iniziative di produzione storiografica sul monachesimo nell'Italia centrosettentrionale (1970–2000)*; E. Barbieri, *Indagini di storia monastica in Lombardia e a Brescia: il problema delle fonti pergamenacee*; G. Vitolo, *Le ricerche in ambito meridionale*; H. Houben, *Monachesimo e monarchia nel Mezzogiorno normanno-svevo*; G. Andenna, *La storiografia su Cluny in Italia nel XX secolo*; A. Lucioni, *La storiografia fruttuariense*; A. M. Rapetti, *Alcune considerazioni intorno ai monaci bianchi e alle campagne nell'Europa dei secoli XII–XIII*; N. D'Acunto, *Cronache minime di storiografia camaldolese e vallombrosana*; P. Guglielmonti, *I certosini*; M. P. Alberzoni, *Le Congregazioni monastiche: le Damianite*; F. Panarelli, *Vergianini e pulsanesi*; V. De Fraja, *Lordine fiorentino: un quadro storiografico*; G. Picasso, *Due congregazioni monastiche del tardo medioevo: Celestini e Olivetani. Note storiografiche*; G. Archetti, *Il monachesimo bresciano nella storiografia di fine secolo*; G. Mezzanotte, *Restauri e funzione nello spazio monastico di San Faustino*; C. D. Fonseca, *Dove va la storiografia monastica in Europa? Un primo percorso di lettura*.

Pierwsza grupa studiów rzeczywiście, zgodnie z tytułową zapowiedzią, dotyczy kontekstu europejskiego, druga, większa, dotyczy obszaru Italii. Dysproporcja ta sprawia, że omawianą publikację trudno uznać za reprezentatywną dla „europejskiej” historiografii poświęconej monastycyzmowi. Brakuje np. uwzględnienia osiągnięć badaczy hiszpańskich, skandynawskich czy środkowoeuropejskich (w tym polskich), którzy mogą poszczycić się w tym zakresie niemałymi osiągnięciami. Mimo tego ograniczenia publikacja zasługuje na uwagę, ponieważ wnosi wiele treści do spojrzenia na historiografię monastyczną i sposób jej opracowywania.